

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

7. přednáška
(verze na web)

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty
Definice pojmu

---

3 základní druhy mezilidských interakcí

- **Spolupráce** – společně se dosahuje určitý cíl, nebo prosazují společné zájmy
- **Soutěž** – aktéři se snaží dosáhnout téhož cíle na úkor ostatních, ale v rámci pravidel platných pro všechny, jejichž dodržování stojí nad zájmy aktérů (dodržení pravidel je důležitější než dosažení cíle)
- **Konflikt** – aktéři se snaží dosáhnout téhož cíle na úkor ostatních, jejich pozornost je ale upřena přednostně na konkurenty, nikoliv na dosažení cíle jako při soutěži

---

Konflikt je tedy ...

- ... sociální situace, kdy v tomtéž okamžiku minimálně dva aktéři usilují o získání téhož statku/hodnoty, přičemž tohoto statku/hodnoty není dostatek, aby uspokojil poptávku všech aktérů
- Konflikt má 4 základní aspekty. Při konfliktu
  - **aktéři**
  - **jednají**, aby
  - prosadili své **zájmy** a hodnoty, které jsou
  - **neslučitelné**.

Konflikt nemusí být násilný ... ... a ani „společensky nežádoucí“

- spory a konflikty jsou přítomny ve všech společnostech a ve všech mezilidských vztazích
- ne všechny konflikty obsahují prvky ozbrojeného násilí:
  - propaganda, demonstrace, sankce, soudní pře
- konflikty mohou být i produktivní a kreativní
  - mnohé západní společnosti jsou postaveny na myšlence soutěže jako „hybatele pokroku“)
- mohou však být velice nákladné a mohou také mít drastické následky

---

Hranice soutěže – konflikt

- Hranice je nevýrazná, soutěž přerůstá v konflikt zejména tehdy, když:
  - Jedna ze stran (z)hodnotí pravidla jako příliš omezující
  - Šance na vítězství v soutěži jsou velmi nevyrovnané
  - Pokud některá strana v rámci pravidel vůbec nemůže dosáhnout vítězství
  - Pokud zmizí autorita dbající na dodržování pravidel (např. ve zhroutených státech, po revolucích nebo převratech – Irák, Albánie ...)

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty Konfliktní cyklus

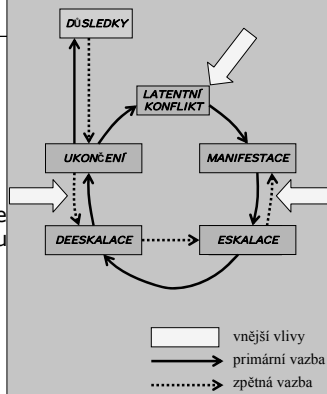

Fáze konfliktu (konfliktní cyklus)

- Jde o dynamický proces vývoje konfliktu, jednotlivá stádia se mohou opakovat, konflikt se může vrátet do nižších stádií, ale zpravidla se žádné stádium nepřeskakuje
- Některá řešení mohou být jen dočasná nebo zdánlivá, pak dojde k opakování celého cyklu

---

Fáze konfliktu (konfliktní cyklus)

- **Latentní fáze** (existují podmínky pro vznik konfliktu, ale konflikt se neprojevuje)
- **Manifestace** (jedna ze stran jasně artikuluje svoje požadavky a záměr je aktivně prosazovat na úkor strany druhé)
- **Eskalace** (často zapojení armády, rozšíření témat)
- **Deeskalace** nastane ve chvíli, kdy:
  - Jeden protivník získá výraznou převahu (druhý se pak musí podřídit)
  - Konflikt dospěje do **mrtvého bodu** (dosáhne se rovnováhy sil a ukáže se, že konflikt „dosavadními prostředky“ řešitelný není)
- **Ukončení**

Eskalace konfliktu – 24 stupňů

0	mirový stav	konflikty nedosahují intenzity krize	
<i>KRIZE</i>			
1	diplomacie	protestní nůty	červenec 1914 – rakouské ultimátum Srbsku po sarajevském atentátu
2	propaganda	potooficiální obvinění, pohrůžky	24. 4. 1938 – karlovarské požadavky Sudetoněmecké strany
3	diplomacie	povolání velvyslance ke konzultacím domů	říjen 2007 – povolání tureckého velvyslance v USA ke konzultacím
4	diplomacie	odvolání velvyslance	září 2006 – odvolání ruského velvyslance z Gruzie
5	diplomacie	hrozba vážnými důsledky	16. 9. 1938 – ultimatum Spojeného království a Francie vládě ČSR
6	diplomacie	hrozba omezeným hospodářským bojkotem	říjen 2006 – turecká hrozba hospodářských následků pro Francii
7	hospodářské vztahy	omezený hospodářský bojkot	říjen 2006 – turecký omezený bojkot zboží z Francie
8	diplomacie	hrozba úplnou ekonomickou blokádou	1962 – ekonomické hrozby USA směřované Castrovu režimu na Kubě
9	hospodářské vztahy	ekonomická blokáda	30. 5. 1992 – sankce RB proti Jugoslávii
10	propaganda	šíroké oficiální obviňování a pomlouvání	1938 – projevy A. Hitlera proti Československu
11	vojenství	demonstrace síly bez konfrontace	13. 9. 1938 – vyhlášení stanného práva a rozpuštění Sudetoněmecké str.
12	vojenství	částečná mobilizace	21. 5. 1938 – částečná mobilizace Československé armády
13	vojenství	omezená konfrontace vojenských sil	21.–22. 9. 1938 – pokus jednotek SS a SA o obsazení českého pohraničí
14	vojenství	úplná mobilizace	23. 9. 1938 – úplná mobilizace Československé armády

---

Eskalace konfliktu – 24 stupňů

<i>HLUBOKÁ KRIZE</i>			
15	diplomacie	formální přerušování diplomatických styků	1961 – přerušování dipl. styků mezi Sýrií a Írákem (irácko-iránská válka)
16	veřejnost	přerušování komunikace mezi občany	srpen 1961 – stavba berlinské zdi
17	vojenství, ekonomika	formální blokáda	3. 2. 1962 – blokáda obchodu mezi USA a Kubou
18	vojenství	omezená evakuace	podzim 1938 – evakuace českých úředníků z pohraničí
19	vojenství	okázalá omezená demonstrace síly	červen 1968 – cvičení voják Varšavské smlouvy na území ČSSR
<i>VALKA</i>			
20	vojenství	kontrolovaná lokální válka	březen–červen 1999 – zásah voják NATO v Kosovu
21	vojenství	omezená celosvětová válka	1914–1918 – 1. světová válka
22	vojenství	úplná evakuace, vyklizení	2005 – izraelská evakuace osad v pásmu Gazy
23	vojenství	lokální jaderná válka	
24	vojenství	totální válka ve světovém měřítku	1939–1945 – 2. světová válka

upraveno podle:
Krejčí, O. (1997): Mezinárodní politika

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty
Klasifikace konfliktů

... především:

- **Násilné / ozbrojené konflikty**
  - Alespoň jeden z aktérů použije ozbrojené násilí
  - Těší se větší pozornosti veřejnosti a také výraznějším snahám je řešit
- **Nenásilné**
  - Nepoužije se ozbrojené násilí, konflikt probíhá za použití hospodářských, politických nebo ekonomických prostředků
  - Může jít i o první fáze eskalace konfliktu, který následně přeroste v ozbrojený
  - ... ale také o „šedou zónu“ kolem hranice konflikt x soutěž
  - Jsou sledovány méně, hlavně se studuje nebezpečí jejich další eskalace
  - Přesto mohou mít závažné hospodářské nebo politické důsledky

---

... podle ztrát na životech

- **Konflikty nízké intenzity**
  - **Malý ozbrojený konflikt**
    - více než 25 lidí za rok zemře v boji, v průběhu celého konfliktu ale do 1000 lidí
  - **Střední ozbrojený konflikt**
    - za rok zemře 25–1000 lidí, v celém konfliktu více než 1000
- **Konflikty vysoké intenzity**
  - **Válka**
    - nejméně 1000 obětí za rok

... podle mezinárodního práva

- mezinárodní právo (Ženevská konvence) rozlišuje 4 kategorie ozbrojených konfliktů na základě toho, jaký charakter mají jejich aktéři:
  - **Mezistátní konflikty (A)** (*international conflicts*) – vyhlášená válka nebo ozbrojený konflikt mezi 2 nebo více státy, do této kategorie spadá také okupace (i v případech, kdy se nesetká s odporem)
  - **Národně osvobozenecká hnutí (B)** (*Struggles for national self-determination*) – boj proti okupaci, boj národů proti koloniálním a rasistickým režimům za sebeurčení
  - **Vnitrostátní konflikty (C)** (*Intrastate conflicts*) – ozbrojený konflikt mezi armádou státu a jinými organizovanými ozbrojenými skupinami majícími velení a kontrolujícími část území, jež umožňuje provádět trvalé a koordinované vojenské operace a aplikovat ženevské konvence; nepatří sem izolované násilné činy, vnitřní nepokoje ap.
  - **Ostatní ozbrojené konflikty (D)** – jde o konflikty vnitrostátní, kde ale bojující strany nesplňují předchozí definici

---

... podle mezinárodního práva

- První 2 kategorie mají velmi přísná pravidla vedení boje, kterými se musí řídit a existují jasně definované kontrolní mechanismy
- Možnosti mezinárodní kontroly vnitrostátních konfliktů jsou menší
- Zvláštní charakter – vlastně tvoří 5. kategorii – mají:
  - **Internacionalizované vnitrostátní konflikty** (*Intrastate internationalized conflicts*) – jde o primárně vnitrostátní konflikt (aktéři jsou uvnitř jednoho státu), mezinárodní společenství ale působí jako prostředník nebo garant řešení konfliktu (mírové mise, uznání povstalců, apod.)

... podle geografického rámce

- **Lokální války** (uvnitř státu, nebo mezi 2 státy)
  - Např. irácko-iránská válka, válka v Jižní Osetii
- **Regionální války** (více států jednoho regionu)
  - např. izraelsko-arabská válka 1948–49, válka v Kongu
- **Globální válka** (větší množství zemí z různých regionů a kontinentů)
  - obě světové války

... podle délky trvání

- **Krátké války**
  - rozhodne je zpravidla jedna bitva, trvají do 1 roku
  - Obvykle má jeden soupeř výraznou převahu
  - Např. první válka v Zálivu (1990–1991), válka v Jižní Osetii, šestidenní válka (1967), dobytí Francie (1940)
- **Vleklé války**
  - řada bitev, trvají přes 1 rok, někdy i celá desetiletí
  - Obvykle jsou síly přibližně vyrovnané
  - Např. irácko-iránská válka, indicko-pákistánský konflikt, v minulosti „stoletá“, třicetiletá, sedmiletá válka, války s Osmanskou říší

... podle intenzity

- **omezené války**
  - pro dosažení omezených politických cílů – např. kvůli připojení určitého území
  - nejsou mobilizovány všechny zdroje
  - civilisté většinou mimo – např. prusko-rakouská válka (1866)
- **totální války**
  - dosažení absolutního cíle
  - mobilizují se veškeré zdroje státu
  - přímé dopady na civilisty – např. světové války, americká občanská válka, v některých aspektech válka v Bosně
- Omezené války často končí nerozhodně nebo kompromisem, totální války zpravidla není možné ukončit dohodou, ale jen porážkou jedné ze stran
- Totálním cílem je obecně zničení protivníka, např. bezpodmínečná kapitulace (velmi vzácný jev!!!), okupace celého státu, svržení vlády

---

... podle způsobu vedení války

- **Pravidelná válka**
  - válka je formálně vyhlášena subjektem mezinárodního práva
  - bojuje armáda, civilisté mimo
  - dodržují se zvyklosti vedení boje a zacházení se zajatci
- **Nepravidelná válka**
  - válka není formálně vyhlášena, nebo někteří aktéři nejsou státy
  - bojují i nepravidelné ozbrojené formace, často zapojení do bojů civilisté
  - dodržování zvyklosti vedení boje a zacházení se zajatci je problematické (Kdo je příslušník bojující strany a kdo civilista? Jaké je právní postavení bojujících stran?)
  - specifické jsou metody boje:
    - vyhýbání se přímému boji
    - překvapivé útoky ze zálohy
    - útoky na pečlivě vybrané cíle (infrastruktura, významní činitelé)
  - Nepravidelná válka je typická pro národněosvobozenecká hnutí a různé revoluční skupiny, může však být i doplnkem pravidelné války – např. partyzánské hnutí u nás nebo v SSR v tylu nepřítele)

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty Příčiny konfliktů

Jaké *cíle* mají války?

- Příčin celá řada, nejběžnější jsou:
  - **války pro zisk** (suroviny, území, strategická výhoda, dopravní koridor)
  - **války ze strachu** (většina států se cítí subjektivně ohrožena – proto vznikají „preventivní války“, cílem je odstranit skutečné nebo domnělé ohrožení ze strany protivníka)
  - **války ze zásady** (cílem je šíření ideologie – křížácké výpravy)

Jaké jsou ale vlastně *příčiny*?

- Příčiny lze hledat obecně na 3 úrovních:
  - Jsou války způsobeny systémem mezinárodních vztahů? (pak je potřebná *system-level analysis – analýza na úrovni systému*)
  - Vznikají příčiny na úrovni států? (potřebná *state-level analysis – analýza na úrovni států*)
  - Zapřičiňují války rozhodnutí jednotlivců? (je potřebná *individual-level analysis – analýza na úrovni jednotlivců*)

Způsobuje války systém mezinárodních vztahů?

- Jako hlavní možné příčiny konfliktů z této oblasti se zmiňují:
  - anarchie MPS
  - změny v rozložení moci
  - regionální rivalita (konflikt v sousední zemi ⇒ možnost přenesení v případě, že země jsou kulturně nebo ekonomicky provázané)
  - růst množství zbraní a jejich inovace (bezpečnostní dilema!)
  - globálních nevojenských hrozb: mezinárodní kriminální gangy, teroristické skupiny, ekonomická destabilizace, environmentální degradace, nedostatek přírodních zdrojů...)

Způsobují války vnitřní faktory jednotlivých států?

- Jako hlavní možné příčiny konfliktů z této oblasti se zmiňují:
  - kolaps státu
  - změny politických režimů
  - **nacionalismus, náboženský extremismus**
  - spory o přírodní zdroje
  - dopady kolonialismu
  - nerovnoměrný rozvoj (zvláště nebezpečná je nezaměstnanost mládeže)
  - represivní režimy
  - historie, předchozí konflikty (konflikt stát ekonomicky vyčerpá ⇒ je náchylnější k dalšímu konfliktu)

Způsobují války vnitřní faktory jednotlivých států?

- Kontroverznější příčiny:
  - míra rizik a možných zisků spojených s válkou (státy „uvažují“ ekonomicky, k válce se uchýlí, když je riziko prohry malé a zisk lákavý ⇒ mír přirozeným důsledkem obchodu)
  - chudoba (státy chtějí válkami vyřešit problém chudoby)
  - povaha vládnoucího režimu (nikdy proti sobě nebojují demokratické státy)
  - hypotéza obětího beránka (před vnitropolitickými boji a nejednotou stát ochrání nejlépe společný vnější nepřítel, válka s ním odvrací pozornost od vnitřních problémů – *diversionary theory of war*)

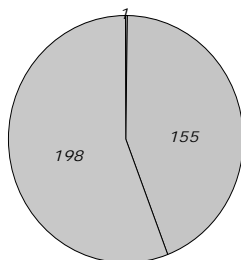

Vztah válek a demokracie

Války v letech 1816–1991
(počet)

- demokracie - demokracie
- demokracie - nedemokratický stát
- nedemokratický stát - nedemokratický stát

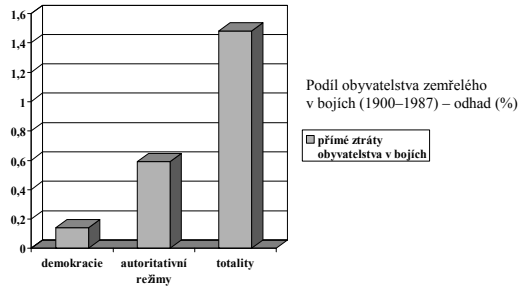

Vztah válek a demokracie

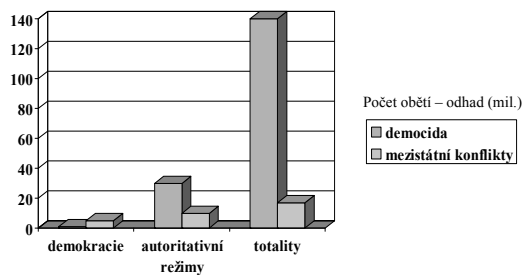

Vztah válek a demokracie

Způsobují války rozhodnutí jednotlivců?

- Jako hlavní možné příčiny konfliktů z této oblasti se zmiňují:
  - lidská přirozenost
  - chybné vnímání protivníka, nesprávná interpretace, komunikační problémy
  - nekvalitní / nekompetentní vedení
  - hypotéza kazisvětů (při politických rozhodováních dokáží zastánci silových řešení lépe prosadit své názory)

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty Dlouhodobé trendy

Trendy?

- ▣ Je váleek stále více?
- ▣ Které typy ozbrojených konfliktů převažují?
- ▣ Jaká je regionální distribuce ozbrojených konfliktů?
- ▣ Jsou války stále více destruktivní?

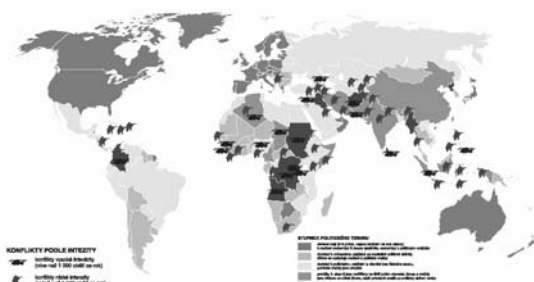

Současné konflikty

Něco je přeci jen jisté ...

- o některých trendech se vedou spory, na jednom se ale všechny studie shodují:
  - Před rokem 1950: 80 % všech obětí válečných konfliktů byli vojáci
  - Po roce 1950: 75 % obětí tvoří civilisté
  - Současnost: až 90 % obětí jsou civilisté
- po roce 1960 se zjevně jedná o záměr
- nejméně 2/3 současných konfliktů má kořeny v etnických nebo náboženských rozdílech

---

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty Řešení konfliktů

Způsoby řešení konfliktu – obecně

- **Únik** – jedna ze stran se dobrovolně separuje od druhé, styky jsou přerušeny
- **Ústupek** – jedna ze stran změní své cíle, by udržela dobré vztahy s protivníkem
- **Útok** – dosažení cíle je důležitější, než narušení / zničení vztahů s protivníkem
- **Kompromis** – obě strany částečně sleví ze svých cílů, aby obě mohly částečně uspokojeny (chápáno jako „nejspravedlivější“ – v praxi ale může vést k tomu, že jsou obě strany ukřivděny)
- **Dohoda** – hledá se řešení, které obě strany považují za výhodné (na rozdíl od „čistého“ kompromisu nezanechává pocit křivdy, je východiskem k možným dobrým vztahům obou stran)

Reálné možnosti jsou ...

- strany se dohodnou
- silnější strana vyhraje
- zásahem třetí strany je stranám vnuceno řešení
- zmizí předmět sporu (např. zdroj surovin) nebo aktéři zjistí, že jeho rozdělení je efektivnější, než vedení sporu
- u konfliktů s více příčinami dojde k výměně „kus za kus“ (jeden protivník získá A, druhý získá B)
- změní se priority zájmu některého z aktérů (např. po výměně politických elit), podstata sporu přestane být aktuální

Konflikty a mezinárodní společenství

- obecným cílem je napomoci řešení
  - proč ale ne taktika: „Nechme je vyřídit si to mezi sebou!“ – event. zasahovat vůbec?
- mírové/nenásilné řešení preferováno vůči válce/násilnému řešení
- klíčové otázky:
  - Lze skutečně trvale řešit každý z probíhajících konfliktů?
  - Co je to vlastně mír? Jaké řešení považovat za „úspěšné“

Konflikty a mezinárodní společenství

je třeba odlišovat:

- **Řešení konfliktu**
  - = snaha o ukončení bojů/násilí a zároveň o odstranění příčin konfliktu (sporu o statky/hodnoty), tj. o uspokojení základních požadavků obou stran; důležité jsou často institucionální změny, nové sociální vztahy vedoucí k odstranění „obrazu nepřítele“ (např. vznik EU mj. jako řešení francouzsko-německého konfliktu)
- **Management konfliktu**
  - = (pouze) snaha o ukončení bojů/násilí, případně snaha o redukci jejich destruktivnosti, prevence dalšího nárůstu konfliktu (např. odsun/vyhnání Němců z ČSR po 2. světové válce)

Řešení konfliktu

- Při řešení konfliktu je dosažen tzv. **pozitivní mír**, u managementu jsou často bojující strany jen odděleny za použití vojenské síly z vnějšku – tzv. **negativní mír**
- **do 90. let:** jednoznačně převládal názor, že mezinárodní společenství se má do konfliktů „vměšovat“ jen ve smyslu managementu konfliktu
  - Neefektivnější management konfliktu je **separace aktérů konfliktu**
- v současnosti preference odstranění příčin, naopak separace je chápána jako nežádoucí / nepřipustný postup
  - Neefektivnější se zatím jeví strategie „mír za rozvoj“ – masivní rozvojová pomoc „výměnou“ za dodržování míru
  - Tento postup je ale drahý a efektivita není jasná (právní prostředí v krizových oblastech apod.)

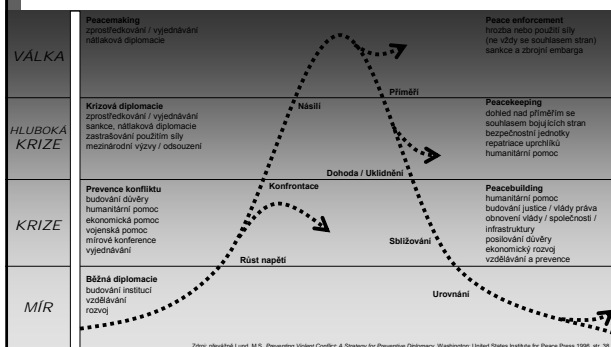

Management mezinárodního konfliktu

Prevence konfliktu

Od 90. let 20. století zjevná snaha o včasné rozpoznání konfliktní situace a odstranění jejích příčin ještě před vypuknutím a eskalací konfliktu (prevence konfliktu).

Prevence může být:

- **přímá** (lehká, minimální)
- **strukturální** (hluboká, maximální)

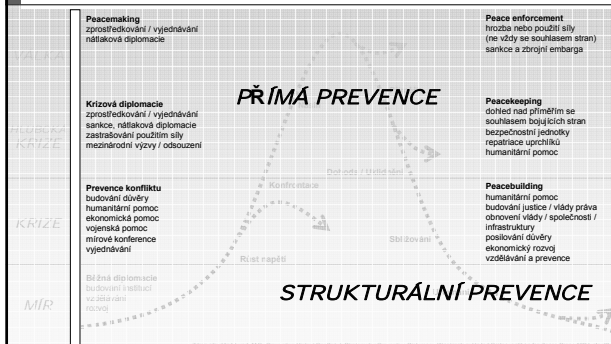

Management mezinárodního konfliktu

Kdo má řešit konflikty?

- Výzkumem konfliktů se zabývá řada organizací, prostředky na jejich řešení má jen několik aktérů:
  - aktéři konfliktu
  - některé mezinárodní organizace (OSN, NATO, EU?)
  - sousední země, regionální mocnosti
  - Velmoci (USA, Rusko, Čína ...)

POLITICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE

Konflikty
Výzkum míru

Pozitivní mír x spravedlnost

Dosažení míru naráží na řadu morálních dilemat (jak v teorii, tak v „praktické“) rovině:

- **Usmíření** (*Reconciliation*)
- **Válečné zločiny** (*War crimes*) – hraje stále větší roli, protože roste podíl civilních obětí konfliktů
- **Individuální odpovědnost**
- **Řešení problému příslušníků ozbrojených složek**

Morální dilemata míru

- Méně patrná jsou morální dilemata míru v těch případech, kdy konflikt skončí vítězstvím jedné strany
  - vítěz určuje, co je a co není mravné

Příklad ... dvě události:

□ vesnice obsazena ozbrojenými oddíly podléhajícími vedení státu, dospělí muži zastřeleni, ženy a děti deportovány, vesnice vypálena □ akci přímo nařídilo vedení státu □ po změně politických poměrů byli hlavní aktéři potrestáni □ 173 bezprostředních a 167 následných obětí, tj. 340 lidí	□ malé městečko obsazeno armádou a nepravidelnými ozbrojenými oddíly, které 4 dny systematicky vyvražďovaly dospělé muže, ženy a děti byly deportovány □ účast státu je sporná □ po 2 letech byly události vyšetřovány, pachatelé byli amnestováni □ 763 těl nalezeno v hromadných hrobech, počet obětí zřejmě vyšší
